

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Udlændinge- og Integrationsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 4. marts 2020
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Louise Degn Brammer
Sagsnr.: 2020-0032/40-0389
Dok.: 1389418

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 137 (Alm. del), som Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg har stillet til justitsministeren den 5. februar 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Nick Hækkerup

/

Mette Johansen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 137 (Alm. del) fra Folketingets Udlændinge- og Integrationsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for forældelsesbestemmelserne i forhold til de forbrydelser, som fremmedkrigere udrejst til Syrien kan retsforfølges for at have begået? Kan man ændre forældelsesbestemmelserne, så den tid en mistænkt/sigtet/tiltalt opholder sig i udlandet ikke tæller med, når forældelsesfristen er f.eks. fem år? I dag arbejder den tid, som fremmedkrigere tilbringer i lejrene, i princippet til deres fordel.”

Svar:

1. Det følger af straffelovens § 92, at en lovovertrædelse ikke straffes, når der er indtrådt forældelse efter §§ 93-94.

Om der i et konkret tilfælde er indtrådt strafferetlig forældelse, vil afhænge af maksimum i strafferammen for den pågældende bestemmelse. Den konkrete forskyldte straf er derimod uden betydning for beregningen af forældelsesfristen. Ifølge straffelovens § 93, stk. 1, er forældelsesfristen 2 år, når strafferammen ikke overstiger fængsel i 1 år (nr. 1), 5 år ved en strafferamme på fængsel indtil 4 år (nr. 2), 10 år ved en strafferamme på fængsel indtil 10 år (nr. 3), og 15 år, når der ikke er hjemlet højere straf end fængsel på bestemt tid (nr. 4). Forbrydelser med en strafferamme på fængsel indtil på livstid indgår ikke i opregningen i straffelovens § 93, stk. 1, og er derfor uforældelige.

Såfremt den sigtede har begået flere forbrydelser ved flere strafbare handlinger, regnes forældelsesfristen isoleret for hver forbrydelse for sig. Hvis gerningsmanden ved samme handling har begået flere forbrydelser, anvendes den længste forældelsesfrist også i forhold til forbrydelser med kortere frist, jf. straffelovens § 93, stk. 3.

2. Et strafansvar for fremmedkrigere vil typisk bl.a. skulle pålægges efter bestemmelsen i straffelovens § 114 j, stk. 1, om forbud mod indrejse og ophold i forbudsbelagte konfliktområder. Strafferammen for overtrædelse af straffelovens § 114 j, stk. 1, er fængsel indtil 6 år, og forældelsesfristen er derfor 10 år, jf. straffelovens § 93, stk. 1, nr. 3.

Det følger af forarbejderne til straffelovens § 114 j, at bestemmelsen blev indført med det formål at gøre det lettere at straffe personer, der indrejser til og opholder sig i et konfliktområde for at deltage i en væbnet konflikt eksempelvis for en terrororganisation, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 187

som fremsat, side 2. Fremmedkrigere vil således efter omstændighederne også kunne straffes efter straffelovens øvrige terrorbestemmelser, men bestemmelsen i § 114 j kræver – i modsætning til de øvrige bestemmelser – ikke forsæt til terrorisme eller til at tilslutte sig en væbnet styrke.

Straffelovens øvrige terrorbestemmelser er navnlig: Straffelovens § 101 a, om tilslutning til en fjendtlig væbnet styrke i udlandet, som kæmper mod den danske stat, §§ 114-114 i, om terrorisme mv., § 136, stk. 2, om billigelse af en de i straffelovens 12. eller 13. kapitel omhandlede forbrydelser, og § 136, stk. 3, om billigelse af terrorhandlinger mv. som led i religiøs oplæring. Forældelsesfristen for disse bestemmelser er som hovedregel 10 år, idet enkelte forbrydelser dog er uforældelige eller forældes efter 5 år. En række af bestemmelserne er endvidere udformet således, at en højere straf end fængsel indtil 10 år kan anvendes ”under særligt skærpende omstændigheder”. I sådanne tilfælde er forældelsesfristen som hovedregel 15 år.

Der henvises nærmere til bilag 1, der indeholder en af Justitsministeriet udarbejdet oversigt over forældelsesfristerne for overtrædelse af straffelovens terrorbestemmelser.

Det bemærkes, at regeringen den 16. januar 2020 fremlagde udspillet ”Vi passer på Danmark – 8 tiltag mod fremmedkrigere”. Som opfølgning på udspillet sendte jeg den 21. januar 2020 et lovforslag om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte) i offentlig høring. Lovforslaget, der har til formål at styrke indsatsen mod fremmedkrigere og andre terrordømte gennem tættere kontrol og strafskærper, forventes fremsat for Folketinget i marts 2020.

Det foreslås bl.a. med lovforslaget, at strafferammerne i terrorbestemmelserne generelt forhøjes med som udgangspunkt 2 år. En vedtagelse af lovforslaget vil derfor bl.a. betyde, at forældelsesfristen forlænges fra 10 til 15 år for så vidt angår de terrorforbrydelser, der i dag har en strafferamme på 10 års fængsel. Det gælder bl.a. for straffelovens § 101 a om tilslutning til en fjendtlig væbnet styrke i udlandet, som kæmper mod den danske stat.

3. Forældelsesfristen regnes som hovedregel fra den dag, da den strafbare virksomhed eller undladelse er ophørt, jf. straffelovens § 94, stk. 1.

Forældelsesfristen for overtrædelse af indrejse- og opholdsforbuddet i straffelovens § 114 j, stk. 1, beregnes derfor først fra det tidspunkt, hvor den pågældende forlader det forbudsbelagte konfliktområde.

Forældelsesfristen afbrydes, når den pågældende gøres bekendt med sigtelsen, eller når anklagemyndigheden anmoder om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen, jf. straffelovens § 94, stk. 5. Dette indebærer, at hvis politiet eller anklagemyndigheden ikke kan få kontakt med f.eks. en fremmedkriger, der opholder sig i udlandet, vil forældelsesfristen kunne afbrydes ved en anmodning om rettergangsskridt, hvorved den pågældende sigtes for overtrædelsen. Sådanne rettergangsskridt kan eksempelvis være rettens modtagelse af anklageskrift eller sigtelse i grundlovsforhør. Anmodning om f.eks. kendelse om telefonaflytning efter retsplejeloens kapitel 71 eller om ransagning eller beslaglæggelse efter retsplejeloens kapitel 73 og 74 vil ligeledes kunne afbryde forældelsesfristen.

Afbrydes forældelsesfristen efter straffelovens § 94, stk. 5, løber ingen yderligere tidsfrister, og strafansvaret forældes herefter som udgangspunkt ikke.

4. Jeg finder på denne baggrund, at de nuværende strafferetlige forældelsesregler – hvorefter overtrædelser af straffelovens terrorbestemmelser som hovedregel først forældes efter 10 år, og hvor politiet og anklagemyndigheden kan afbryde forældelsesfristen – muliggør en effektiv retsforfølgning af de fremmedkrigere, der måtte komme til Danmark. Hertil kommer som nævnt, at regeringen i marts 2020 forventer at fremsætte et lovforslag om ændring af straffeloven (Initiativer mod fremmedkrigere og andre terrordømte), der vil have den forældelsesmæssige betydning, at en lang række terrorforbrydelser fremover først vil forældes efter 15 år.